

του είδους». Μην τυχόν και σας περάσει από το μυαλό ότι η ύψιστη μορφή διανοητικής διαύγειας για τον Αγκάμπεν τη δεκαετία του 1930 ήταν ο φασισμός, ή μάλλον η ιδεολογία που εξέφρασαν ποικιλοτρόπως οι αγαπημένοι του Πάουντ, Χάιντεγκερ και Σμιτ. Πόσο μάλλον που ο πραγματικός φασισμός, όπως γνωρίζουμε σήμερα, είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και το διαβατήριο εμβολιασμού, οι ακραίες συνέπειες της καταστροφής για την οποία ήθελαν να μας προειδοποιήσουν οι φασίστες διανοούμενοι, οι οποίοι δεν είναι πραγματικά φασίστες. Είπαμε, η τέχνη του Τζιόρτζιο Αγκάμπεν βρίσκεται στις ανατροπές της πλοκής.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ +Electro dj set
irisha_dow / 999.6 / sula

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

με αφορμή την έκδοση

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΠΩΤΗ
ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ
ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΠΙΣΩ

Σκέψεις πάνω στην αναδιάρθρωση, την οργάνωση και το περιεχόμενο των ταξικών αγώνων στα πανεπιστήμια

Μέσα στην πανδημία και στο καθεστώς απαγόρευσης κυκλοφορίας και συναθροίσεων που επιβλήθηκε, το πολιτικό προσωπικό του κεφαλαίου εξανέλιξε μια νέα επίθεση για την επιβολή της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για την πεύρωση της άμισθης και της μισθωτής εργασίας φοιτητών και εργαζομένων μέσα στα πανεπιστήμια. Χρησιμοποιώντας ως προπέλα τον απεργιακό αγώνα ενόψει της απολύσεως το 2013, όπως καταγράφηκε στην έκδοση Από την άμψη στην παλίρροια, που προέκυψε μέσα από τη συνεργασία μιας αυτόνομης ομάδας εργαζομένων και τεσσάρων αυτόνομων φοιτητικών σκημάτων στα οποία συμμετείχαμε, θα επικεντρώσουμε να αναδείξουμε τις μορφές και το περιεχόμενο της διαρκούς κρίσης και αναδιάρθρωσης των πανεπιστημίων και θα μιλήσουμε για τις αδυναμίες και τα όρια των αγώνων μας, πάνω στη βάση της εμπειρίας μας από τη συμμετοχή μας στις ταξικές συγκρούσεις και τις αντιστάσεις εκτός της περιόδου. Μέσα από την αυτοκριτική της δραστηριότητας του κινήματος και την αναζήτηση των σχέσεων και των συνδέσεων με την κατάσταση και τους αγώνες στα πανεπιστήμια σήμερα προσδοκούμε να τροφοδοτήσουμε τον αναγκαίο κριτικό διάλογο και να τους ενισχύσουμε.

Σάββατο 12/6 στις 19:00
στην κατάληψη Φάμπρικα Υφανέτ

Ομήρου & Περδικα γωνία, Κάτω Τούμπα
[λεωφ.: 2, 58 (Θεαγένειο) / 12 (Υφανέτ)]
yfanet.espivblogs.net / contact@yfanet.net

Σκέψεις πάνω στην αναδιάρθρωση, την οργάνωση και το περιεχόμενο των ταξικών αγώνων στα πανεπιστήμια με αφορμή την έκδοση Από την άμπωτη στην παλίνροια και πάλι πίσω

Για τις απόπειρες αναδιάρθρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Εδώ και μερικούς μήνες η κυβέρνηση επιχειρεί να επιβάλει μια νέα αναδιάρθρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Για να μπορέσει να γίνει κατανοητό ποιο είναι το περιεχόμενο αυτής της νέας απόπειρας αναδιάρθρωσης, πώς συνδέεται με τις προηγούμενες απόπειρες –όπως αυτή που πυροδότησε την απεργία και τις φοιτητικές κινητοποιήσεις το 2013 που είναι και το θέμα της παλιάς έκδοσης– αλλά και το τι ακριβώς εκφράζει το γεγονός ότι σχεδόν κάθε κυβέρνηση από τη μεταπολίτευση και μετά φέρνει ένα νέο νομικό πλαίσιο για τα πανεπιστήμια, είναι καταρχάς αναγκαίο να αναφερθούμε στον ρόλο και τις λειτουργίες του πανεπιστημίου ως θεσμού του καπιταλιστικού κοινωνικού κράτους και να αναλύσουμε τις αιτίες της κρίσης του μέσα στο πλαίσιο της κοινωνικής ιστορίας των ταξικών αγώνων στην Ελλάδα.

Οι αντιφατικές λειτουργίες του κοινωνικού κράτους και το πανεπιστήμιο στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό από τη Μεταπολίτευση και μετά.

Το καπιταλιστικό κοινωνικό κράτος επιτελεί δύο λειτουργίες που συχνά έρχονται σε αντίφαση μεταξύ τους. Αφενός παρεμβαίνει για να προωθήσει τη **διευρυμένη αναπαραγωγή** του κεφαλαίου με μέτρα που αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, στην πειθάρχηση και προσαρμογή της εργασιακής δύναμης στις

ανάγκες του καπιταλιστικού καταμερισμού της εργασίας καθώς και στη μείωση του κόστους αναπαραγωγής της. Αφετέρου, η πολιτική που ακολουθεί οφείλει να εξασφαλίζει τη **νομιμοποίηση** τόσο του ίδιου όσο και των εκμεταλλευτικών κοινωνικών σχέσεων συνολικά. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η πανεπιστημιακή εκπαίδευση έχει ως στόχο την, κατά το δυνατόν, φτηνότερη αναπαραγωγή ειδικευμένης, πειθαρχημένης και εύκολα προσαρμοζόμενης εργασιακής δύναμης ανάλογα με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας ενώ, ταυτόχρονα, αποτελεί τον βασικό θεσμό για τη διαχείριση (αλλά και την πραγμάτωση) των προσδοκιών κοινωνικής ανόδου.

Η ανάδυση του μαζικού δημόσιου πανεπιστημίου στην Ελλάδα από τη δεκαετία του '70 και μετά, με την ίδρυση των περιφερειακών πανεπιστημίων και την αύξηση του αριθμού των εισακτέων πρέπει να ιδωθεί υπό αυτό ακριβώς το πρίσμα. Όσον αφορά την αναπαραγωγική και καταμεριστική λειτουργία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η μαζικοποίηση των πανεπιστημίων αποτέλεσε μια στρατηγική επιλογή του ελληνικού κράτους για την κάλυψη των αναγκών του δημόσιου τομέα και των επιχειρήσεων σε ειδικευμένο επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό. Όσον αφορά τον στόχο της νομιμοποίησης, η απόκτηση πανεπιστημιακού τίτλου δεν συνδέθηκε στο κοινωνικό φαντασιακό απλώς με την εύρεση μιας καλύτερης θέσης εργασίας ως προς τον μισθό και την εργασιακή ασφάλεια αλλά αναδείχθηκε ως η βασική οδός προς την επαγγελματική σταδιοδρομία και την

κοινωνική ανέλιξη. Πάνω σε αυτή την υλική και ιδεολογική βάση, η τριτοβάθμια εκπαίδευση τέθηκε στο επίκεντρο των προσδοκιών για κοινωνική άνοδο με αποτέλεσμα τη διαρκή άσκηση κοινωνικής πίεσης προς το πολιτικό προσωπικό για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτή. Συνεπώς, η μαζικοποίηση του πανεπιστημίου ωθήθηκε επίσης και από την απόπειρα του κράτους να απαντήσει σε αυτή την έκρηξη των κοινωνικών προσδοκιών για να την ενσωματώσει προς όφελος της δικής του νομιμοποίησης.

Η εγγενής αντίφαση μεταξύ των δύο παραπάνω λειτουργιών του μαζικού πανεπιστημίου δεν άργησε να εκδηλωθεί. Οι γενικευμένες απαιτήσεις για την εύρεση «καλών» θέσεων εργασίας ήρθαν ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '80 σε σύγκρουση με την πραγματική τάση της αύξησης της «ανεργίας των πτυχιούχων» και από τα μέσα της δεκαετίας του '90 με την πραγματικότητα της επέκτασης της εργασιακής επισφάλειας και, γενικότερα, της υποτίμησης, αν όχι απαξίωσης, της εργασιακής δύναμης. Αυτή η αντίφαση εκφράστηκε τόσο ως **καταναμητική κρίση**, δηλαδή ως αδυναμία του πανεπιστημίου να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και της καπιταλιστικής συσσώρευσης, όσο και ως **κρίση πειθάρχησης**, με τους διαρκείς και επαναλαμβανόμενους φοιτητικούς αγώνες που έχουν εμποδίσει την οριστική επίλυση της διαρκούς κρίσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προς όφελος του κεφαλαίου, υπό την έννοια της παραγωγής φτηνού και πειθαρχημένου εργατικού δυναμικού που να προσαρμόζεται άμεσα στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των επιχειρήσεων.

Όλες οι απόπειρες αναδιάρθρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είχαν ως σκοπό την υπέρβαση αυτής της **διαρκούς κρίσης** του πανεπιστημίου τα τελευταία 40 χρόνια, η οποία αποτελεί πλευρά της ευρύ-

τερης κρίσης αναπαραγωγής των καπιταλιστικών κοινωνικών σχέσεων. Βασικοί και διαχρονικοί επιμέρους στόχοι προς αυτή την κατεύθυνση είναι η **μετακύλιση του κόστους εκπαίδευσης** στους φοιτητές, η **αποκατάσταση της σύνδεσης** του πανεπιστημίου με τις ανάγκες της καπιταλιστικής συσσώρευσης για φτηνό και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό και τεχνογνωσία, η **συμπίεση** (αν όχι η ισοπέδωση) **των κοινωνικών προσδοκιών** και η **αποκατάσταση της πειθαρχίας** τόσο μέσα από την εντατικοποίηση του φοιτητικού βίου όσο και μέσω της αστυνόμευσης και της αποστείρωσης των πανεπιστημιακών χώρων.

Η αναδιάρθρωση του πανεπιστημίου και η πολιτική της απαξίωσης τα χρόνια των «μνημονίων»

Η αιτία πίσω από το ξέσπασμα των αγώνων το 2013, την εμπειρία των οποίων καταγράφει το βιβλίο που αποτελεί την αφορμή γι' αυτή την εκδήλωση, ήταν η απόπειρα της κυβέρνησης να απολύσει πάνω από 1.000 εργαζόμενους στις διοικητικές υπηρεσίες των Πανεπιστημίων, στοχεύοντας κατά βάση το ΕΚΠΑ και το ΕΜΠ όπου σχεδόν οι μισοί εργαζόμενοι οδηγούνταν στην απόλυση. Η ιδιαιτερότητα σε αυτή την περίπτωση σε σύγκριση π.χ. με τον νόμο Κεραμέως-Χρυσοχοϊδη ή τον Νόμο Διαμαντοπούλου έγκειτο στο γεγονός ότι οι απολύσεις στα Πανεπιστήμια ήταν πλευρά της ευρύτερης διαχείρισης της λεγόμενης «κρίσης του χρέους» μέσα από την πολιτική της απαξίωσης σταθερού κεφαλαίου και εργασιακής δύναμης που έγινε γνωστή με το ψευδώνυμο «Μνημόνια». Στόχος ήταν να απολυθούν συνολικά 15.000 εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα, πράγμα που σε μεγάλο βαθμό

αποτράπηκε ακριβώς εξαιτίας της ισχύος και της διάρκειας της απεργίας στο ΕΚΠΑ και στο ΕΜΠ.

Παρά αυτή την ιδιαιτερότητα, οι απολύσεις ήταν και αυτές ενταγμένες στις συνεχιζόμενες προσπάθειες αναδιάρθρωσης των πανεπιστημίων. Βασικό εργαλείο τους από το 2010 και μετά ήταν η συστηματική υποχρηματοδότηση. Από το 2010 έως το 2013 η χρηματοδότηση των πανεπιστημίων μειώθηκε πάνω από 50%, ενώ την ίδια περίοδο τα αποθεματικά των πανεπιστημίων «κουρεύτηκαν» σε πολύ μεγάλο ποσοστό στα πλαίσια του προγράμματος ανταλλαγής ομολόγων του ελληνικού δημοσίου PSI μέσα από το οποίο απαλλάχθηκαν από τα βάρη οι ευρωπαϊκές τράπεζες.

Η μείωση της κρατικής χρηματοδότησης είναι με τη σειρά της βασικός μοχλός για την προώθηση της λογικής της «αυτοχρηματοδότησης» και των ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων κόστους και κέρδους στη λειτουργία των πανεπιστημίων. Λόγω της μειωμένης χρηματοδότησης, τα δίδακτρα επεκτάθηκαν στα περισσότερα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, που μέχρι τότε δεν είχαν. Επιπλέον, οι νόμοι Διαμαντοπούλου και Αρβανιτόπουλου επέκτειναν τις δραστηριότητες της ανώνυμης εταιρείας που διαχειρίζεται την κινητή και ακίνητη περιουσία των ιδρυμάτων. Η εν λόγω επιχείρηση αποτελεί το όχημα για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών, την ανάληψη μελετών και ερευνών αγοράς, την ίδρυση εταιρειών spin-off, τη συμμετοχή σε επιχειρήσεις αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, την ίδρυση εκδοτικών οίκων και βιβλιοπωλείων κ.λπ. Με άλλα λόγια, η μείωση της κρατικής χρηματοδότησης προώθησε και συνεχίζει να προωθεί τη λειτουργία του πανεπιστημίου με όρους ιδιωτικής επιχείρησης, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Η αντικατάσταση του μόνιμου

προσωπικού που θα απολύονταν –προσωπικό του οποίου η μισθοδοσία προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό– με συμβασιούχους ή εργαζόμενους σε εργολαβικές εταιρείες θα επιβάρυνε τους «ίδιους πόρους» των ιδρυμάτων και επομένως θα ωθούσε ακόμα περισσότερο την αναζήτηση εσόδων μέσω διδάκτρων, χορηγιών ή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Παρά το γεγονός ότι οι απολύσεις τελικώς δεν υλοποιήθηκαν, το ίδιο πράγμα επιτεύχθηκε σε βάθος χρόνου με την πολυετή στάση προσλήψεων μόνιμου προσωπικού και τις διαρκείς αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης.

Την ίδια περίοδο υλοποιήθηκε το λεγόμενο Σχέδιο Αθηνά μέσω του οποίου καταργήθηκαν και συγχωνεύτηκαν ιδρύματα και τμήματα. Μεταξύ του 2010 και του 2014 ο αριθμός των εισακτέων σε ΑΕΙ και ΤΕΙ μειώθηκε κατά 17,5%, με τις μειώσεις να αφορούν κυρίως τα τότε ΤΕΙ. Σύμφωνα με το σχέδιο για το «Νέο Λύκειο» που είχε ανακοινωθεί το 2011 η αναλογία των μαθητών που ακολουθούν τεχνική εκπαίδευση θα έπρεπε να αυξηθεί από 20-25% που ήταν σε 50% που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. Ήταν από τότε ξεκάθαρο ότι **η ανασυγκρότηση του κυκλώματος της καπιταλιστικής συσσώρευσης στην Ελλάδα δεν μπορεί να συμβιβαστεί με ένα τόσο υψηλό ποσοστό εισακτέων στα πανεπιστήμια, τόσο από την άποψη των αναγκών της καπιταλιστικής παραγωγής όσο και λόγω της ανάγκης να τσακιστούν οι υψηλές προσδοκίες με τις οποίες ήταν τα τελευταία 40 χρόνια επενδυμένη η ανώτατη εκπαίδευση.** Το Σχέδιο Αθηνά και οι συγχωνεύσεις που πραγματοποιήθηκαν αργότερα επί Υπουργίας Γαβρόγλου αποτέλεσαν μια απόπειρα ορθολογικότερης κατανομής του εκπαιδευόμενου εργατικού δυναμικού ανά εκπαιδευτική κατηγορία σε σχέση με τις ανάγκες του

κεφαλαίου και τη διαχείριση των προσδοκιών του εκπαιδευόμενου προλεταριάτου.¹

Η απόπειρα μείωσης του αριθμού των εισακτέων και της συνολικότερης αναδιοργάνωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πάγωσε από το 2015 και μετά (είναι ενδεικτικό ότι το 2020 οι εισακτέοι ανέρχονταν σε 78.000 έναντι 70.000 το 2014). Η σχεδιαζόμενη χρηματοδότηση των ιδρυμάτων βάσει της αξιολόγησής τους πάγωσε και αυτή. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ πήρε πίσω τις απολύσεις, επανέφερε το πανεπιστημιακό άσυλο, επανέφερε τη συμμετοχή των εργαζομένων στις εκλογές για τα όργανα διοίκησης και κατήργησε τα Συμβούλια Ιδρύματος στην προσπάθειά της να αφομοιώσει το κίνημα φοιτητών και μισθωτών εργαζομένων στα πανεπιστήμια. **Η επίτευξη «κοινωνικής ειρήνης» στους πανεπιστημιακούς χώρους διευκόλυνε πολύ το έργο της διαχείρισης της καπιταλιστικής σχέσης εις βάρος των προλεταρίων.** Οι κοινότητες αγώνα που είχαν δημιουργηθεί αποσυντέθηκαν και κομμάτια τους επαναφομοιώθηκαν στον γραφειοκρατικό συνδικαλισμό. Χωρίς να αλλάξει επί της ουσίας τίποτα σε σχέση με τις προηγούμενες κυβερνήσεις, η κυβέρνηση της αριστεράς ακολούθησε μια πολιτική διατήρησης του στάτους κβο. Δεν αύξησε τη χρηματοδότηση των πανεπιστη-

1. Η σύνδεση του πανεπιστημίου με την παραγωγή τόσο ως προς την εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού όσο και ως προς την τεχνολογία και την εφαρμοσμένη έρευνα, έχει επίσης προωθηθεί μέσα από τη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών αναπτυξιακών και ερευνητικών έργων. Βασικές έννοιες τους είναι η «αριστεία», ο «εκσυγχρονισμός» και η «άρση των φραγμών στις συνεργασίες», ενώ στόχοι τους είναι η δημιουργία των επονομαζόμενων «οικοσυστημάτων καινοτομίας» απαρτιζόμενων από πανεπιστήμια, επιχειρήσεις, κρατικούς φορείς και ΜΚΟ μέσα από τη δημιουργία «κέντρων αριστείας», τις ανταλλαγές προσωπικού, την ίδρυση «καλοκαιρινών σχολείων» κ.ο.κ.

μίων, δεν έκανε προσλήψεις προσωπικού με σταθερές σχέσεις εργασίας και δεν τροποποίησε στο ελάχιστο τη λογική της «αξιολόγησης» και του «ανταγωνισμού», της «αριστείας» και της εντατικοποίησης. Αντιθέτως, επένδυσε στην ανάπτυξη πελατειακών σχέσεων με τους μόνιμους εργαζόμενους στον δημόσιο τομέα.

Το ξεπάγωμα της αναδιάρθρωσης: η απόπειρα εγκαθίδρυσης ενός καθεστώτος πειθάρχησης στα πανεπιστήμια

Με την εκλογή της, η κυβέρνηση Μητσοτάκη ξεπάγωσε την αναδιάρθρωση με πρώτο μέτρο την εκ νέου κατάργηση του «πανεπιστημιακού ασύλου», η οποία περιλαμβανόταν στον δεύτερο νόμο που ψηφίστηκε από τη νέα βουλή. Με αυτή την κίνηση δήλωσε εξαρχής ποιες είναι οι προθέσεις της. Ενάμιση χρόνο μετά, εν μέσω πανδημίας και με προσχηματική αφορμή μια παρέμβαση στο γραφείο του Πρύτανη της ΑΣΟΕΕ δρομολογήθηκε ο νόμος Κεραμέως-Χρυσοχοϊδής ο οποίος προβλέπει την ίδρυση της πανεπιστημιακής αστυνομίας, την επιβολή μέτρων απαγόρευσης της εισόδου «εις τους μη έχοντες εργασίαν», την αυστηροποίηση του πειθαρχικού και ποινικού δικαίου για τους φοιτητές, τη νέα απόπειρα θέσπισης ανωτάτου ορίου σπουδών και τη μεγάλη μείωση του αριθμού των εισακτέων μέσω της εφαρμογής της «Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής». Εν τω μεταξύ η κυβέρνηση έχει ήδη ψηφίσει τροπολογία η οποία συνδέει τη χρηματοδότηση των πανεπιστημίων με την αξιολόγησή τους και έχει θεσμοθετήσει τα επί χρήμασι Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών, προετοιμάζοντας την επιβολή διδασκτρων και στα προπτυχιακά προγράμματα.

Όπως είναι φανερό, δεν πρόκειται για επιμέρους παρεμβάσεις αλλά για μια προσπάθεια **εγκαθίδρυσης ενός νέου κα-**

θεστώτος πειθάρχησης στα πανεπιστήμια.² Η δημιουργία της πανεπιστημιακής αστυνομίας, ο ηλεκτρονικός έλεγχος εισόδου και η εφαρμογή ηλεκτρονικών μέτρων επιτήρησης έχει ως στόχο **τη βίαιη καταστολή των αγωνιζόμενων συλλογικοτήτων φοιτητών και εργαζομένων και άλλων αγωνιζόμενων κομματιών** που χρησιμοποιούν τους πανεπιστημιακούς χώρους αλλά και την **αποσύνθεση των πανεπιστημίων ως πεδίων κοινωνικών και ταξικών αγώνων**, ως χώρων ριζοσπαστικοποίησης, ζύμωσης και επικοινωνίας μεταξύ διαφορετικών αγωνιζόμενων κοινωνικών και ταξικών υποκειμένων. Έχει επίσης ως στόχο την κανονικοποίηση και την εσωτερίκευση του ελέγχου και της επιτήρησης: ο φοιτητής και ο εργαζόμενος που αισθάνεται συνεχώς ότι βρίσκεται υπό παρακολούθηση αυτοπειθαρχεί. Σίγουρα, η κίνηση αυτή ενέχει κινδύνους και για το κράτος, καθώς η παρουσία εκατοντάδων μπάτσων στους πανεπιστημιακούς χώρους είναι πιθανό να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτα γεγονότα και συγκρούσεις, αν όχι σε εξεγέρσεις.

Η μείωση των εισακτέων ως απόπειρα συντριβής των προσδοκιών της προλεταριακής νεολαίας

Προς την ίδια πειθαρχική κατεύθυνση κινείται όμως και ένα μέτρο που εκ πρώτης όψεως φαίνεται ότι έχει οικονομικό ή ιδεολογικό χαρακτήρα: η μείωση των εισακτέων μέσω της εφαρμογής της «Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής». Για να γίνει αυτό κατανοητό

2. Οι επόμενες δύο ενότητες βασίζονται στην αδημοσίευτη επεξεργασία του νόμου Κεραμέως-Χρυσοχοϊδη (4777) που πραγματοποιήθηκε από τη *Συνέλευση Αγώνα Ενάντια στην Αστυνομοκρατία στα Πανεπιστήμια Διοικητικών, ΕΤΕΠ, ΕΔΙΠ, ΔΕΠ, Φοιτητών/ριών, Υπ. Διδασκόντων, Εργαζόμενων στην Έρευνα ΕΚΠΑ* στην οποία συμμετείχαν δύο από τους εισηγητές.

θα πρέπει αρχικά να παραθέσουμε ορισμένα στοιχεία. Η άνοδος των κοινωνικών προσδοκιών από την τρίτοβάθμια εκπαίδευση εκφράστηκε από την αλματώδη αύξηση του φοιτητικού πληθυσμού από τα μέσα της δεκαετίας του '90 και μέχρι σήμερα. Το 1993 φοιτούσε στην τρίτοβάθμια εκπαίδευση το 26,7% των νέων από 18 έως 21 ετών για να φτάσει το 2004 το 60,3%. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, το ποσοστό αυτό ανέρχεται σήμερα σε περίπου 54%. Το ποσοστό των αποφοίτων τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ηλικίες από 25 έως 34 έχει αυξηθεί από 28% σε 43% από το 2008 έως το 2018. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι καθώς το φοιτητικό κίνημα απέκρουσε όλες τις απόπειρες επιβολής ανώτατου ορίου σπουδών μέχρι σήμερα, το λεγόμενο μικτό ποσοστό εγγαφών, το οποίο μετράει τον αριθμό των συνολικά εγγεγραμμένων φοιτητών έναντι του πληθυσμού που αντιστοιχεί στην ηλικιακή ομάδα από 18 έως 22 ετών, ανέβηκε σύμφωνα με τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας από 36,8% το 1993 σε 76,2% το 2004 για να φτάσει το 142,9% το 2018. Παρότι ο αριθμός αυτός φαίνεται πολύ υψηλός –και είναι πράγματι ο ψηλότερος στον κόσμο– από οικονομικής σκοπιάς δεν έχει καμία απολύτως επίδραση: το ελληνικό κράτος δαπανά για την τρίτοβάθμια εκπαίδευση μόλις 0,8% του ΑΕΠ, ένα ποσό σχεδόν υποδιπλάσιο σε σύγκριση με τη μέση δαπάνη στις χώρες του ΟΟΣΑ που ανέρχεται σε 1,4% του ΑΕΠ. Αντιστοίχως, η δαπάνη ανά φοιτητή ανέρχεται σε μόλις 2.537 έναντι 13.330 δολάρια ανά φοιτητή, όντας πάνω από 5 φορές μικρότερη.

Από τα παραπάνω στοιχεία γίνεται ξεκάθαρο ότι η κίνηση της κυβέρνησης για τη μείωση των εισακτέων στην τρίτοβάθμια εκπαίδευση κατά τουλάχιστον 23% μέσω της εφαρμογής της «Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής» που προβλέπεται από τον νόμο

Κεραμέως-Χρυσοχοϊδη δεν έχει ως κεντρικό στόχο την οριζόντια περικοπή των δαπανών, δεδομένου μάλιστα ότι η ίδρυση της πανεπιστημιακής αστυνομίας και η εγκατάσταση τεχνικών μέσων παρακολούθησης και ελέγχου της εισόδου θα κοστίσει πάνω από 50 εκατομμύρια ευρώ και θα συνεχίζει να επιβαρύνει κάθε χρόνο τον κρατικό προϋπολογισμό. Όπως φαίνεται, η ώθηση μιας μεγάλης μερίδας της νεολαίας στη μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση και στα ιδιωτικά «κολλέγια» έχει ως κύριο στόχο την ισοπέδωση των προσδοκιών της εν λόγω μερίδας της εκπαιδευόμενης εργατικής τάξης. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο μέσος μισθός των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 1,3 φορές μεγαλύτερος από τον μέσο μισθό των αποφοίτων της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, ενώ η ανεργία ανέρχεται αντίστοιχα σε 19% έναντι 30%. Δευτερευόντως, η μείωση των εισακτέων θα αυξήσει πράγματι τα έσοδα και τα κέρδη των φροντιστηρίων, των ιδιωτικών «κολεγίων» και των ιδιωτικών ΙΕΚ και θα οδηγήσει στο κλείσιμο και τη συγχώνευση πανεπιστημιακών τμημάτων και στη μεσοπρόθεσμη μείωση της χρηματοδότησης των πανεπιστημίων, αφού άλλωστε αυτή συνδέεται με τον αριθμό των φοιτητών.

Μέσα σε ένα περιβάλλον βαθιάς καπιταλιστικής κρίσης που έχει ήδη οδηγήσει σε τεράστια αύξηση της ανεργίας των νέων, παρότι αυτή ακόμα δεν καταγράφεται επισήμως, και την οποία το πολιτικό προσωπικό του κεφαλαίου ήδη επιχειρεί να υπερβεί μέσω της μείωσης του άμεσου και του κοινωνικού μισθού και της επιβολής αυστηρών μέτρων πειθάρχησης και καταστολής που φτάνουν μέχρι και στην απαγόρευση των διαδηλώσεων και της κυκλοφορίας, **οι κοινωνικές προσδοκίες του νεολαιίστικου κομματιού της εργατικής τάξης πρέπει να**

συντριβούν προκαταβολικά. Υπό αυτή την έννοια, η μείωση του αριθμού των εισακτέων εντάσσεται και αυτή στο καθεστώς πειθάρχησης της εκπαιδευόμενης εργατικής τάξης το οποίο εγκαθιδρύει συνολικά ο νόμος 4777.

Το νέο πειθαρχικό δίκαιο και η εγκληματοποίηση των αγωνιζόμενων υποκειμένων

Μια άλλη εξίσου σημαντική πλευρά του νέου καθεστώτος πειθάρχησης έγκειται στην ίδρυση δύο νέων οργάνων σε κάθε ΑΕΙ: μιας αυτοτελούς **Μονάδας Ασφάλειας και Προστασίας (ΜΑΠ)**, που αναλαμβάνει το επιχειρησιακό σκέλος της ασφάλειας στα Πανεπιστήμια, στελεχώνεται από τακτικό και μη προσωπικό του ΑΕΙ και λογοδοτεί αποκλειστικά στον Πρύτανη, και μιας **Επιτροπής Ασφάλειας και Προστασίας (ΕΑΠ)**, που αποτελείται από 5 μέλη ΔΕΠ και τους προϊστάμενους της ΜΑΠ και της τεχνικής υπηρεσίας του ΑΕΙ, που καταρτίζει σχέδια ασφάλειας και προστασίας, μεταξύ των οποίων και σχέδια **«προληπτικής αντιμετώπισης της παραβατικής συμπεριφοράς»**. Στην πραγματικότητα, οι αρμοδιότητες των δύο οργάνων αλληλοδι-απλέκονται, δημιουργώντας ένα ασφυκτικό διοικητικό πλέγμα ασφάλειας, στην απόλυτη δικαιοδοσία του οποίου βρίσκεται το «Κέντρο Ελέγχου και Λήψης Σημάτων και Εικόνων». Σε αυτό θα συνδέονται τα ηλεκτρονικά και άλλα συστήματα επιτήρησης και ασφάλειας που θα εγκατασταθούν σε κάθε ΑΕΙ –κάμερες, αισθητήρες ανίχνευσης κίνησης, μηχανήματα ανίχνευσης ουσιών κ.λπ.–, και μεταξύ αυτών και το σύστημα ελεγχόμενης πρόσβασης στους χώρους του πανεπιστημίου. Πολύ σημαντική είναι η εισαγωγή της έννοιας της **«προληπτικής αντιμετώπισης της παραβατικότητας»**, η οποία δημιουργεί ένα ευέλικτο πλαίσιο

προκειμένου το κράτος, η αστυνομία και οι πρυτάνεις να εγκληματοποιούν κατά το δοκούν τις επικίνδυνες για αυτούς κοινωνικές συμπεριφορές.

Ο νέος νόμος περιλαμβάνει όμως και τη θέσπιση ενός νέου Πειθαρχικού Δικαίου αυτού καθαυτού. Οι πειθαρχικές διαδικασίες που προβλέπει παρουσιάζουν αναλογίες με τις ποινικές διαδικασίες. Μια σειρά από πράξεις χαρακτηρίζονται ως πειθαρχικά παραπτώματα: από την απλή αντιγραφή στις εξετάσεις μέχρι την καταστροφή ξένης περιουσίας και την παρεμπόδιση της εύρυθμης λειτουργίας του πανεπιστημίου. Επίσης, χαρακτηρίζονται ως παραπτώματα πράξεις που μέχρι τώρα δεν αποτελούσαν ούτε ακαδημαϊκά παραπτώματα ούτε ποινικά αδικήματα, όπως η χρήση στεγασμένων ή ανοικτών χώρων χωρίς την άδεια των αρμοδίων οργάνων, η χρήση των στεγασμένων ή ανοικτών χώρων για την «εξυπηρέτηση σκοπών που δεν συνάδουν με την αποστολή του ιδρύματος» και η ηχορύπανση. Επιπλέον, η μη εξουσιοδοτημένη είσοδος σε χώρους του πανεπιστημίου μετατρέπεται σε ποινικό αδίκημα. Τα παραπάνω καθιστούν σαφές ότι πρωταρχικός στόχος του νέου Πειθαρχικού Δικαίου είναι οι κινηματικές διαδικασίες, οι πολιτικές εκδηλώσεις και οι εκδηλώσεις αλληλεγγύης μέσα στους χώρους των πανεπιστημίων.

Το Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτείται από τον αντιπρύτανη ακαδημαϊκών θεμάτων, τον κοσμήτορα και τον πρόεδρο του Τμήματος καθώς κι έναν εκπρόσωπο των φοιτητών, που θα εκλέγεται με μυστική ηλεκτρονική ψηφοφορία. Το εν λόγω συμβούλιο ασκεί διώξεις, διενεργεί τις πειθαρχικές διαδικασίες κατά τα πρότυπα των ποινικών δικών και επιβάλλει ποινές που φτάνουν μέχρι και την οριστική διαγραφή από το πανεπιστήμιο. Εδώ εμφανίζεται και το φαινόμενο το ίδιο όργανο που

ασκεί τη δίωξη να είναι το ίδιο που δικάζει, κάτι που ξεφεύγει ακόμα και από το πλαίσιο του καπιταλιστικού κράτους δικαίου! (Όπως άλλωστε ισχύει και για την «παραβίαση των προσωπικών δεδομένων» από τα πανταχού παρόντα ηλεκτρονικά μέτρα επιτήρησης.)

Η επίθεση μέσα στη συγκυρία

Η συγκυρία της επίθεσης δεν ήταν τυχαία. Η επιβολή του καθεστώτος πειθαρχικής και καταστολής στα πανεπιστήμια συνδέεται με την ευρύτερη κατασταλτική διαχείριση της βαθιάς κοινωνικής κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος μέσα στην πανδημία. Μαζί με τον νόμο περί της –κατ’ ουσίαν– απαγόρευσης των διαδηλώσεων και καταστρατήγησης του δικαιώματος του συνέρχεσθαι, μαζί με την αστυνομοκρατία στα κέντρα των πόλεων και τις συνοικίες και τα υπέρογκα πρόστιμα για την παραβίαση των όρων των λοκντάουν, η παρουσία της αστυνομίας –το ένοπλο προσωπικό του κεφαλαίου– στους πανεπιστημιακούς χώρους ανήκει στα προληπτικά μέτρα που επιχειρεί να λάβει η κυβέρνηση –το πολιτικό προσωπικό του κεφαλαίου– απέναντι στην πιθανότητα να ξεσπάσει ένα μεγάλο κύμα αγώνων που θα σαρώσει την κρατική πολιτική και θα επιβάλει την ικανοποίηση των αναγκών της τάξης μας, δηλαδή όσων είναι «εξαρτημένοι από το μισθό τους» – σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσε ο ίδιος ο πρωθυπουργός.

Ωστόσο, οι κινητοποιήσεις των φοιτητών στην Αθήνα αλλά, κατά κύριο λόγο, στη Θεσσαλονίκη και οι διαδηλώσεις χιλιάδων κόσμου στη Νέα Σμύρνη και σε πολλές περιοχές της Αθήνας ενάντια στα μέτρα απαγόρευσης της κυκλοφορίας, ενάντια στην αστυνομική βία και καταστολή ανάγκασαν την κυβέρνηση να υποχωρήσει και

τσαλάκωσαν προσωρινά την αλαζονεία των κυβερνητικών χειρισμών. Ο νόμος για την απαγόρευση των διαδηλώσεων, οι απαγορεύσεις των συναθροίσεων σε εξωτερικούς χώρους και η σχεδιαζόμενη για τον Απρίλιο εγκατάσταση της πανεπιστημιακής αστυνομίας στους πανεπιστημιακούς χώρους είτε ακυρώθηκαν στην πράξη είτε αναβλήθηκαν προσωρινά από αυτούς τους αγώνες.

Ορισμένα σχόλια σχετικά με την τηλεργασία και την τηλεκπαίδευση στα πανεπιστήμια

Για να μιλήσουμε για την τηλεργασία και την τηλεκπαίδευση στα πανεπιστήμια θα πρέπει να εγκαταλείψουμε το πεδίο της διαρκούς κρίσης και αναδιάρθρωσης της εκπαίδευσης, που είναι μια μακροπρόθεσμη, μακρόχρονη και μακρόσυρτη κοινωνική ανταγωνιστική διαδικασία και να εξετάσουμε την κρατική διαχείριση της πανδημίας του COVID-19 και των **έκτακτων** μέτρων που λήφθηκαν μέσα σε αυτή.

Η πανδημία του κορωνοϊού είναι μια πολύ **σοβαρή υγειονομική κρίση που χτυπάει δυσανάλογα τα πιο αδύναμα κομμάτια του προλεταριάτου**. Τα καπιταλιστικά κράτη επιχειρούν να διαχειριστούν την κρίση με όσο το δυνατόν μικρότερο κόστος για αυτά και την καπιταλιστική κερδοφορία, επιχειρώντας να το μετακυλίσουν στην τάξη μας. Ταυτόχρονα, αξιοποιούν τις ευκαιρίες που τους παρέχει η υγειονομική κρίση για να προωθήσουν την καπιταλιστική αναδιάρθρωση σε όλες τις πλευρές της ζωής, της οποίας βασική πλευρά είναι η όξυνση και η διεύρυνση της αστυνόμευσης και της επιτήρησης.

Το ίδιο συνέβη και στα πανεπιστήμια. Τα αγωνιζόμενα κομμάτια των φοιτητών και λίγοι μισθωτοί εργαζόμενοι μέσα στα πανεπιστήμια κινητοποιήθηκαν ενάντια

στην αναδιάρθρωση με αιχμή την πανεπιστημιακή αστυνομία και, ευρύτερα, την επιβολή της πειθαρχησης και του ελέγχου. Από προλεταριακή σκοπιά το ζητούμενο είναι να υπερασπιστούμε τους χώρους και τις υποδομές του αγώνα που έχουμε απαλλοτριώσει τα προηγούμενα χρόνια και να τα χρησιμοποιήσουμε για να βάλουμε μπροστά την ικανοποίηση των αναγκών και των συμφερόντων μας. Ποιες είναι αυτές οι ανάγκες; Σαφέστατα είναι το να παραμείνουμε υγιείς εμείς και οι οικείοι μας. Σαφέστατα είναι το να μην μετακυλιστεί το κόστος της κρίσης στις πλάτες μας, σαφέστατα είναι να μην επιτρέψουμε την επιβολή του καθεστώτος ελέγχου και πειθαρχησης στα πανεπιστήμια και στις πόλεις. Αντί όμως τα ζητήματα να τίθενται με έναν τέτοιο ξεκάθαρα **ταξικό** τρόπο, η Αριστερά υπερασπίζεται τον υποτιθέμενα δημόσιο χαρακτήρα του Πανεπιστημίου και καλεί τον κόσμο να ξαναγίνει φοιτητής. Με αυτή την τοποθέτηση εξαφανίζει εντελώς την κριτική της λειτουργίας του πανεπιστημίου ως θεσμού αναπαραγωγής της εργασιακής δύναμης και της κυρίαρχης ιδεολογίας καθώς και την κριτική της φοιτητικής ταυτότητας ως ιδεολογίας, ως ρόλου και ως διαχωρισμού.

Από την άλλη μεριά, κομμάτια του α/α χώρου τοποθετούν το ζήτημα με ιδεολογικούς όρους αντιλοκντάουν υποβαθμίζοντας εντελώς την υγειονομική κρίση, αν δεν την αρνούνται κιόλας. Πόσο μάλλον που κανένα λοκντάουν της παραγωγής δεν έγινε τους τελευταίους 6 μήνες παρά μόνο σε πολύ συγκεκριμένους κλάδους. Ακόμα κι όταν τοποθετούν το ζήτημα με όρους εναντίωσης στην τηλεκπαίδευση, συνεχίζουν συνήθως να υποβαθμίζουν το υγειονομικό ζήτημα, ένα ζήτημα ζωής ή θανάτου για χιλιάδες ανθρώπους της τάξης μας, και υποβαθμίζουν αν δεν εξαλείφουν την κριτική στην εκπαίδευση αυτή καθαυ-

τή. Ο πειθαρχικός ρόλος της εκπαίδευσης δεν ξεκίνησε από την τηλεκπαίδευση, ούτε η τελευταία τον υπηρετεί οπωσδήποτε καλύτερα. Όπως έδειξαν οι καταλήψεις και η δυναμική του κινήματος στη Θεσσαλονίκη –σε αντίθεση με ό,τι συνέβη στην Αθήνα– η ανάπτυξη της κοινότητας αγώνα δεν οφείλεται κατά κύριο λόγο στην πραγματοποίηση διά ζώσης μαθημάτων. Ούτε τα διά ζώσης μαθήματα εγγυώνται ότι θα πραγματοποιηθούν αγώνες, όπως έδειξε π.χ. η στάση των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το φθινόπωρο του 2020.

Η ανάλυση των αιτιών, των παραγόντων, των κινήσεων και των δυναμικών στη βάση των οποίων μπορεί να αναπτυχθεί μια ταξική κοινότητα αγώνα είναι πολύ πιο σύνθετο ζήτημα που δεν μπορεί να αναχθεί μονοσήμαντα στην επιβολή της τηλεκπαίδευσης και της τηλεργασίας παρότι αυτές σίγουρα δυσχεραίνουν τη συνάντηση και τη συζήτηση των αγωνιζόμενων υποκειμένων. Είναι σίγουρο επίσης ότι η τηλεκπαίδευση και η τηλεργασία μπορεί να έχουν και άλλες επιβαρυντικές συνέπειες: τη μετακύλιση του κόστους του εξοπλισμού της εκπαίδευσης και της εργασίας, το θόλωμα της διάκρισης ανάμεσα σε χρόνο εργασίας και χρόνο ανάπαυσης, την υπονόμηση των απεργιών και των καταλήψεων κ.ο.κ. Ταυτόχρονα όμως έχουν και όρια και αντιφάσεις σε σχέση με την επιτήρηση και την παραγωγικότητα της εργασίας. Ειδικά η σχολική διά ζώσης εκπαίδευση αποτελεί αναντικατάστατο μηχανισμό εκπαίδευσης των παιδιών στους ρυθμούς της εργασίας, τους κυρίαρχους κοινωνικούς ρόλους και στην εθνική ιδεολογία που δεν μπορεί επ' ουδενί να υποκατασταθεί από την τηλεκπαίδευση.

Είμαστε οι αγώνες μας που προσπαθούμε να υπερβούμε

Αν κάποιος ή κάποια πιστεύει ότι η σημερινή εισήγησή μας αποτελεί μια γλαφυρή περιγραφή του ένδοξου παρελθόντος των φοιτητικών αγώνων μέσα στην περίφημη περίοδο της κρίσης ή μια εξύψωση των διαδικασιών μας τότε θα απογοητευτεί. Αν πάλι πιστεύει ότι έχουμε κάποιες έτοιμες και δοκιμασμένες λύσεις για τους αγώνες ή ξεκούραστους και εύκολους τρόπους οργάνωσης τότε θα απογοητευτεί διπλά.

Αυτό που μπορούμε να προσφέρουμε με σιγουριά –πέραν της αποτυχίας και της ήττας μας– είναι οι σχέσεις, οι εμπειρίες και οι πράξεις αγωνιζόμενων κοινοτήτων και ανθρώπων. **Δεν διεκδικούμε το αλάθητο για τις επιλογές μας, ούτε τις προκρίνουμε σε κάθε συγκυρία ή αγώνα.** Παρά τους διαφορετικούς συσχετισμούς και ιδιαιτερότητες που υπάρχουν σε κάθε σχολή και σε κάθε πόλη, πράγματα δηλαδή που επηρεάζουν σε καθημερινό επίπεδο τους αγώνες και τις διαδικασίες μας, νομίζουμε ότι κουβαλάμε μια κοινή αντίληψη γύρω από τα ζητήματα που άπτονται του πανεπιστημίου.

Αν όχι κοινή αντίληψη σίγουρα κάποια κοινά ερωτήματα. Ερωτήματα πάνω στη μορφή και το περιεχόμενο του αγώνα, ερωτήματα που προέκυπταν και προκύπτουν από τη βιωμένη κοινωνική μας εμπειρία και όχι από κάποια ιδεολογική θέση. Ερωτήματα δηλαδή από και για το κίνημα. Και φυσικά το μεγαλύτερο ερώτημα που μας έκαιγε ήταν αν θα έχει φοιτητικό κίνημα και καταλήψεις φέτος. Γιατί όποιος και όποια έχει ζήσει καταληψιακή περίοδο σίγουρα θέλει να την ξαναζήσει.

Τι είναι το αυτόνομο σχήμα ή τουλάχιστον τι θέλαμε να είναι...

Η κύρια μορφή πολιτικής οργάνωσης και πράξης που εμείς επιλέξαμε σε περιόδους κινηματικής/φοιτητικής άμπωτης είναι το αυτόνομο σχήμα. Δεν αντιλαμβανόμασταν τον εαυτό μας ως έναν αφηρημένο ιδεολογικό χώρο στα πανεπιστήμια (π.χ. με σκοπό τη διάδοση του αναρχικού λόγου) αλλά ως **αυτόνομες κινηματικές συλλογικότητες ανοιχτού τύπου**. Επιλέγαμε να μιλήσουμε και να δράσουμε με βάση τις πραγματικές εμπειρίες και προβληματισμούς μας, να κοιτάξουμε τις αντιφάσεις μας κατάματα και να μην ακολουθήσουμε τον εύκολο δρόμο της ιδεολογίας. Και τι εννοούμε με αυτό; Δεν έχει κανένα ενδιαφέρον για εμάς να μιλήσουμε για αγώνες μέσα από ιδεολογικές θέσεις· τυφλές μπροστά στην εμπειρία του αγώνα. Γιατί πολύ απλά τα συμπεράσματα θα ήταν κάθε φορά τα ίδια. Ανυποτιμούσαμε –όπως κατεξοχήν κάνει ο χώρος μας (εκτός αν υπάρχει έντονη δημόσια παρουσία στον δρόμο και συγκρούσεις)– κάθε φοιτητικό αγώνα ως μερικό και μικροαστικό χωρίς βέβαια να έχουμε συμμετάσχει καν στη διαδικασία παραγωγής του περιεχομένου του, τότε όσοι αγώνες και να πραγματοποιούνταν εμείς θα τους αντιμετωπίζαμε με τον ίδιο τρόπο. Και στο τέλος θα μας αρκούσε που θα επιβεβαιωνόμασταν.

Για εμάς η θεωρία και η πρακτική είναι στιγμές του ίδιου αγώνα και παράγονται μέσα σ' αυτόν. Ότι ζούσαμε ήταν το επόμενο μας εργαλείο για τη συνέχεια, παρακαταθήκη για το μέλλον. Οι θέσεις μας προσδιορίζονται από τον αγώνα, τις αδυναμίες και τα όριά του. Προφανώς, βασίζονται σε παλιότερες θεωρητικές αποκρυσταλλώσεις της ιστορικής εμπειρίας του ταξικού ανταγωνιστικού κινήματος αλλά είναι ανοιχτές απέναντι στην «πρώτη ύλη»

της πραγματικότητας, στη μάθηση από τη νέα εμπειρία ώστε να μην μετατραπούν σε δογματισμό και ιδεολογία. Από την εμπλοκή μας με τα φοιτητικά κινήματα και τις διαδικασίες τους κρίνουμε ότι **δεν υπάρχει ξεκάθαρη αλήθεια και θέση η οποία δεν πρέπει να μπαίνει σε κριτική**. Είναι σημαντική η κυκλοφορία της εμπειρίας και των ορίων που έχουν συναντήσει σύντροφοι και συντρόφισσες, οφείλουμε να τη λάβουμε σοβαρά υπόψιν, αλλά κάθε κοινωνικοϊστορική συγκυρία έχει διαφορετικές απαιτήσεις, διαφορετικούς ανθρώπους. Μπορεί πράγματα που δοκιμάστηκαν στο παρελθόν και απέτυχαν, τώρα να πετυχαίνουν. Καταλήψεις που δεν έβγαιναν τώρα να βγαίνουν. Ενδεικτικό είναι το πρόσφατο παράδειγμα της Θεσσαλονίκης που κυριάρχησαν σε μεγάλο βαθμό στους συλλόγους τα ανοιχτά κινηματικά πλαίσια σε σχέση με αυτά της αριστεράς. Τα εργαλεία μας οφείλουν να κριτικάρονται, να αναθεωρούνται και να εξελίσσονται. Ο πειραματισμός πρέπει να αντικαταστήσει τις χιλιοειπωμένες λογικές. **Είναι η διαλεκτική διαδικασία που πρέπει να έχουμε με τον αγώνα και τις διαδικασίες του.** Πειραματιζόμαστε, δοκιμάζουμε, κριτικάρουμε, αναθεωρούμε. Πριν κάποια χρόνια στον ευρύτερο χώρο μας ήταν αδιανόητο να συμμετέχεις σε αμιγώς φοιτητικό σχήμα ή να ψηφίζεις σε γενικές συνελεύσεις. Προφανώς, ό,τι ζούμε η κάθε γενιά είναι και προϊόν του πειραματισμού και της δράσης της προηγούμενης, εφόσον έχουμε το βλέμμα στραμμένο στον ταξικό ανταγωνισμό μέσα στις σχολές.

Γενικές συνελεύσεις – συντονιστικά κατάληψης

Παρά την πιθανότητα να ξεσπάσουν αγώνες μέσω δομών και διαδικασιών που δεν σχετίζονται με αυτές των σχολών, ιστορι-

κά βέβαια παρατηρούμε ότι τα φοιτητικά κινήματα έχουν κάποιες σταθερές μορφές του φοιτητικού συνδικαλισμού στις οποίες εμπλέκεται και ο περισσότερος κόσμος. Η εμπλοκή με κινηματικά πράγματα κατά τα πρώτα έτη εισαγωγής στις σχολές περνάει σίγουρα μέσα και από τις γενικές συνελεύσεις των συλλόγων και σε περιόδους κινήματος από τις συντονιστικές επιτροπές κατάληψης.

Σίγουρα, οι γενικές συνελεύσεις προβληματίζαν και προβληματίζουν ακόμα τον κόσμο που εμπλέκεται με τον φοιτητικό συνδικαλισμό και ανοίγουν ένα σωρό ζητήματα σχετικά με τον τρόπο παρέμβασης, τις ψηφοφορίες, τη μη δημοκρατικότητα και συνδιαμόρφωση, την κυριαρχία της αριστεράς κ.λπ. Δυστυχώς δεν υπάρχουν εύκολες απαντήσεις γι' αυτά τα ζητήματα. Αν υπάρχουν περνάνε μέσα από την κοινωνική συγκυρία, τις ιδιαιτερότητες κάθε σχολής, τις επιδιώξεις των σχημάτων, τις ιδεολογίες. Σίγουρα εμείς μιλάμε από μια θέση που θεωρεί κομβική την παρέμβαση στις γενικές συνελεύσεις, λόγω της συνάντησης διαφορετικών ανθρώπων, αντιλήψεων, συμφερόντων και ανταγωνισμών μεταξύ πολιτικών δυνάμεων. Αν τύχει κάποιος/α να παρακολουθήσει μια συνέλευση (αν γίνεται) ενός τυπικού εργατικού σωματίου θα μπορέσει εύκολα να αντιληφθεί ότι το επίπεδο πολιτικού λόγου στις γ/σ των συλλόγων ήταν αρκετά υψηλό, όπως και η ευκολία ανοίγματος άλλων ζητημάτων. Αποτελούν δηλαδή εύφορο έδαφος για παρέμβαση και πολιτική αντιπαράθεση.

Τώρα όσον αφορά τον χαρακτήρα τους, εμείς μέσα από την εμπλοκή μας και τις συζητήσεις μας αντιληφθήκαμε ότι οι συνελεύσεις δεν μπορούν να είναι αμεσοδημοκρατικές. Πώς θα μπορούσαν άλλωστε όταν συνυπάρχουν διαφορετικά συμφέροντα; Μπορεί να επιτευχθεί συνδι-

αμόρφωση με αντιδραστικές δυνάμεις και φωνές; Η συνδιαμόρφωση με διάφορα κομμάτια της αριστεράς είναι κάτι θετικό για εμάς και τους αγώνες; Για εμάς το ζήτημα ήταν ο αγώνας, η κινηματική κατεύθυνση, η κατάληψη. Έπρεπε κάπως να επιβάλλουμε τα δικά μας συμφέροντα έναντι των άλλων. Δεν είναι απαραίτητο να πούμε ότι χάναμε τις ώρες και την όρεξή μας σε αντιπαράθεσεις με την αριστερά σε κοινά πλαίσια ή ψηφίζαμε τα δικά τους προκειμένου να βγει κατάληψη. Και αυτό γιατί δώσαμε περισσότερη βάση στις συντονιστικές επιτροπές κατάληψης και τη συνάντηση με αγωνιζόμενο ανένταχτο κόσμο προσπαθώντας να τις απεμπλοκάρουμε από το περιεχόμενο των γ/σ, να τις κάνουμε πιο συμμετοχικές, να τις μετατρέψουμε σε αυτόνομες μη γραφειοκρατικές κοινότητες αγώνα που θα διαμορφώνουν οι ίδιες τον λόγο και τη δράση τους. Δεν μπορούμε να πούμε ότι το καταφέραμε ικανοποιητικά. Η αριστερά έχει τους κατάλληλους μηχανισμούς προκειμένου να ελίσσεται και να καταφέρνει να παίρνει αυτό που θέλει.

Πάντως όποια μορφή παρέμβασης και να επιλέξει ο καθένας και η καθεμία νομίζουμε ότι **η σταθερή δέσμευση και παρουσία στις σχολές περνάει μέσα και από τις διαδικασίες των συλλόγων**. Δεν αμφισβητούμε ότι μπορεί να υπάρξει κίνημα που να γεννήσει νέες δομές ούτε προφανώς απορρίπτουμε μια συζήτηση σε τέτοια κατεύθυνση. Η *επανανομηματοδότηση* και η *αναζήτηση* των μορφών και των περιεχομένων που θα λάβουν οι επόμενες κοινότητες πρέπει να αποτελούν ένα διαρκές ζητούμενο των διαδικασιών μας.

Επιτροπή φοιτητών-εργαζομένων

Μια δομή που δοκιμάστηκε στη σχολή θετικών επιστημών της Αθήνας, πριν ακόμα και

την απεργία των διοικητικών, ήταν αυτή της δημιουργίας μιας κοινής επιτροπής αγώνα μεταξύ φοιτητών και εργαζομένων. Αυτή προέκυψε έπειτα από δύο διαδικασίες ανοιχτών συνελεύσεων (εν μέσω μεγάλων κινητοποιήσεων τον Απρίλιο του 2012) μεταξύ εργαζομένων και φοιτητών όπου συμμετείχε σημαντικό πλήθος κυρίως φοιτητών από την αριστερά και από τα σχήματα που δραστηριοποιούνταν στις σχολές. Από αυτές αποφασίστηκε η δημιουργία της επιτροπής αγώνα, παρότι η μεγάλη πλειοψηφία της αριστεράς στην πραγματικότητα δεν ψήφθηκε ποτέ να συμμετέχει και εν τέλει προσπάθησε να την απαξιώσει αφού «*οι εργαζόμενοι και οι φοιτητές έχουν ήδη συλλόγους στους οποίους πρέπει να επικεντρωθούν*». Παρότι ολιγομελής, η επιτροπή κατάφερε να έχει μια σταθερή συνέλευση και να δημιουργήσει αρχικά ισχυρές σχέσεις μεταξύ εργαζομένων και φοιτητών (κυρίως των αυτόνομων σχημάτων), ισχυρά κινηματικά γεγονότα (όπως η κατάληψη του server), κοινή και αυτόνομη παρουσία στον δρόμο και αγώνες που αφορούσαν εργολαβικούς υπαλλήλους (απολύσεις καθαριστριών κ.λπ.). Για εμάς η συνέλευση αυτή έδωσε δι-εξόδους και λύσεις στα ζητήματα που έχουν αναφερθεί ήδη παραπάνω. Είχαμε πλέον νέους τρόπους να θέσουμε το ζήτημα των ταξικών αγώνων μέσα στα πανεπιστήμια, να ακονίσουμε την κριτική μας και να απεγκλωβιστούμε λίγο από μια διαδικασία που μας προβλημάτιζε όλο και περισσότερο, δημιουργία κοινού πλαισίου -> γκρίνια για το κοινό πλαίσιο -> ΓΣ -> συντονιστικό κατάληψης -> γκρίνια γιατί το συντονιστικό της κατάληψης δεν παίρνει την αυτόνομη δομή που θέλουμε -> κεντρική πορεία και πάλι από την αρχή.

Βλέποντας αυτές τις δυνατότητες και αφότου η επιτροπή είχε κάνει τον κύκλο της, αποφασίσαμε να διευρύνουμε τη λογική των

κοινών συνελεύσεων καλώντας σε συγκρότηση μιας κεντρικής ανοιχτής συνέλευσης φοιτητών και εργαζομένων που λόγω της πρωτοβουλίας των κινήσεων και των σχέσεων που είχαμε αναπτύξει θα μπορούσε να αλλάξει τελείως τη δομή και τη λογική του κινήματος.

Αντιγράφουμε από το κάλεσμα:

Εδώ και περίπου ένα μήνα, συλλογικότητες, φοιτητές-τριες και εργαζόμενοι/ες των ΑΕΙ-ΤΕΙ στην Αθήνα, αντιλαμβανόμενοι-ες τις παραπάνω προβληματικές του ταξικού ανταγωνισμού μέσα στο πανεπιστήμιο, συζητήσαμε και πήραμε την πρωτοβουλία για τη συγκρότηση μιας συνέλευσης ενάντια στην καπιταλιστική αναδιάρθρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Για εμάς το πανεπιστήμιο δεν αποτελεί έναν «ναό της γνώσης» όπως αυτό παρουσιάζεται απ' την κυρίαρχη ιδεολογία, αλλά έναν ακόμη εργασιακό χώρο με όση βαρβαρότητα αυτό συνεπάγεται. Είναι φανερό λοιπόν, πως το πανεπιστήμιο δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα πεδίο ταξικού ανταγωνισμού, στη δομή του οποίου εγγράφεται η σύγκρουση αντιτιθέμενων ταξικών συμφερόντων. Γι' αυτό τον λόγο δεν υπερασπιζόμαστε ένα δημόσιο δωρεάν δημοκρατικό πανεπιστήμιο αλλά τα κοινά ταξικά μας συμφέροντα και τις μελλοντικές μας δυνατότητες μέσα από τη θέση που παίρνουμε εντός των αγώνων στον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Καλούμαστε λοιπόν φοιτητές-τριες, εργαζόμενοι-ες να υπερασπιστούμε τα κοινά μας συμφέροντα,

γι' αυτό και θεωρούμε αναγκαία την κοινή μας οργάνωση στη βάση σταθερών και ισότιμων σχέσεων, δηλαδή τη δημιουργία μιας ενεργής κοινότητας αγώνα σε ΑΕΙ-ΤΕΙ. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούμε να κινούμαστε βάσει των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (μια συνέλευση, μια αφίσα, μια πορεία), αλλά είναι αναγκαία μια συνεπής-σταθερή-αληθινή βάση σχέσεων αμοιβαιότητας, δεσμών ισότητας και ταξικής αλληλεγγύης μεταξύ μας. Με αυτό τον τρόπο, δίνουμε μια απάντηση στις λογικές ανάθεσης και αντιπροσώπευσης, καθώς και στις γραφειοκρατικές-συντεχνιακές τακτικές και αντιλήψεις που κυριαρχούν μέσα στο ευρύτερο ανταγωνιστικό κίνημα προωθώντας ταυτόχρονα το ξεπέρασμα των κλαδικών/εθνικών/φυλετικών διαχωρισμών.

Όπως ήταν –μάλλον– λογικό, οι δυνάμεις μας δεν ήταν αρκετές για να καταφέρουμε κάτι τέτοιο. Παρόλα αυτά, οι συζητήσεις, η τριβή και οι σχέσεις με διοικητικούς –κυρίως– υπαλλήλους του ΕΚΠΑ δημιούργησε το έδαφος ώστε μερικούς μήνες μετά να βρισκόμαστε σχεδόν καθημερινά για μερικούς μήνες από τις 8 το πρωί και να περιφρουρούμε τη κεντρική πύλη της πανεπιστημιούπολης, μαζί, φοιτητές και φοιτήτριες, εργαζόμενοι και εργαζόμενες του ΕΚΠΑ αλλά και κάτοικοι (μέσω της σημαντικής υλικής και πολιτικής στήριξης από την κατάληψη της Βίλας Ζωγράφου). Μετατρέποντας μια απεργία που ήταν «σχεδιασμένη» να είναι μια τυπική απεργία «στα χαρτιά» σε μια πολύμηνη απεργία που είχε κάνει shutdown στο μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της Ελλάδας, αλλάζοντας τελειώς το πολιτικό σκηνικό των ημερών.

Γιατί επιμένουμε στη σημασία των φοιτητικών αγώνων;

Τώρα θα αναρωτιέται κανείς γιατί δίνουμε τόση σημασία στους φοιτητικούς αγώνες και τους συζητάμε διεξοδικά μέχρι και σήμερα. Πρώτον, γιατί τα φοιτητικά κινήματα, μέχρι και σήμερα, μπορούν να συσπειρώνουν και να κατεβάζουν στον δρόμο ένα σημαντικό κομμάτι κόσμου είτε σχετίζεται άμεσα (ως φοιτήτρια ή εργαζόμενη) με τις σχολές είτε όχι. Δεύτερον, παρατηρώντας το επίπεδο λόγου και δράσης των διάφορων κινήματων, μπορούν να βγουν συμπεράσματα σχετικά με το επίπεδο της ταξικής πάλης στην Ελλάδα και τις μορφές που αυτή παίρνει. Τρίτον, γιατί πολλές φορές οι κοινότητες και οι σχέσεις που έχουν χτιστεί μέσα στα φοιτητικά κινήματα και τους αγώνες συνεχίζουν να υπάρχουν μέσα από συντροφικά εγχειρήματα ή να φτιάχνουν νέα. Αποτελούν δηλαδή μια πρώιμη παραγωγή ανταγωνιστικών σχέσεων μέσα στον χρόνο. Τέταρτον, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι μέσα στους φοιτητικούς αγώνες είναι που παράγεται μια –μειοψηφική μεν υπαρκτή δε– κριτική στον ίδιο τον ρόλο των υποκειμένων (ως φοιτητών δηλαδή) αλλά και στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης στη σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία. Πέμπτο και τελευταίο, δεν θεωρούμε τους αγώνες εντός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μεγαλύτερης ή μικρότερης αξίας από άλλους. Απλά το πανεπιστήμιο, πέραν της σημασίας του ρόλου του, συνεπώς και του μπλοκαρίσματός του, είναι ένας χώρος με ιδιομορφίες για την ανάπτυξη της ταξικής πάλης. Αποτελεί ένα ευρύ πεδίο συνάντησης διάφορων προλεταριακών υποκειμένων και των αρνήσεών τους. Εντός των ιδρυμάτων καθημερινά δουλεύουν, σπουδάζουν, κινούνται κομμάτια της εργατικής τάξης (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές, εργαζόμενοι στις

διοικητικές υπηρεσίες, εργολαβικοί, εργαστηριακό προσωπικό, διδάσκοντες, εργαζόμενοι σε ερευνητικά), που βρίσκονται τόσο κοντά αλλά και τόσο μακριά όσον αφορά τις σχέσεις, που μία πιθανή σύνδεση και κατανόηση των κοινών τους συμφερόντων είναι ικανή να συγκροτήσει μια **πραγματική κοινότητα αγώνα** με τρομερές ικανότητες και προοπτικές. Το άνοιγμα και η αξιοποίηση των υλικών υποδομών που προσφέρουν απλόχερα οι πανεπιστημιακοί χώροι συνολικά από το κίνημα εμπλουτίζει τις δυνατότητες όλων μας και ενισχύει τις προσπάθειες σύνδεσης και επικοινωνίας διαφορετικών αγωνιζόμενων κομματιών.

Προβληματισμοί και σημειώσεις για το παρελθόν και το μέλλον του αντιεξουσιαστικού/αυτόνομου/κομμουνιστικού χώρου στα πανεπιστήμια

Είτε το παρατηρούμε απ' έξω είτε το βιώνουμε καθημερινά, το πανεπιστήμιο αλλάζει και μαζί με αυτό αλλάζουν και όλα όσα σχετίζονται με αυτό. Οι περιφράξεις, η αποστείρωση, ο έλεγχος, κομμάτια της αναδιάρθρωσης για τα οποία συζητούσαμε, είναι πιο έντονα από το παρελθόν. Η εκπαιδευτική διαδικασία, το περιεχόμενό της και η ποιότητά της μεταβάλλονται συνεχώς και τα αμισθί ερευνητικά προπτυχιακών αποτελούν ρουτίνα. **Ταυτόχρονα αλλάζουν και οι όροι του ανταγωνισμού μέσα σ' αυτό.** Οι αγώνες που παραδοσιακά έτρεχε το φοιτητικό κίνημα με συγκεκριμένο περιεχόμενο και μορφή φαίνονται να απομακρύνονται ακόμα περισσότερο από τις νέες συνθήκες και τα νέα φοιτητικά υποκείμενα που αναδύονται. Η αριστερά –με εμφανή ζητήματα στο εσωτερικό της– είναι πιθανό να μην μπορεί όχι μόνο να αναβιώσει ένα «νικηφόρο» παρελθόν αγώνων αλλά ούτε και να εμπλακεί ή χειρότερα να κατανοήσει

τις νέες κινήσεις και προοπτικές που ξεπροβάλλουν. Δεν τα λέμε όλα αυτά για να περιαυτολογήσουμε για τις δικές μας κινήσεις αλλά πολύ περισσότερο για να εντοπίσουμε τις πιθανές προοπτικές μας.

Συζητώντας για τις εμπειρίες μας από τους φοιτητικούς αγώνες, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν κάποια κοινά σημεία που διακρίναμε όσα άτομα κατά καιρούς είχαμε συσπειρωθεί γύρω από τα αυτόνομα σχήματα, και αυτά είναι τα εξής: 1) η αρχική αδυναμία των συνελύσεων των στεκιών και των εγχειρημάτων αυτοοργάνωσης να απαντήσουν στα προβλήματα της φοιτητικής καθημερινότητας, 2) η προσπάθεια για πραγματική εμπλοκή με τα κινήματα και τους φοιτητικούς αγώνες μέσα, έξω και ενάντια στις διαδικασίες τους, 3) η δημιουργία συλλογικοτήτων με πιο αυτόνομα και αντιεξουσιαστικά χαρακτηριστικά.

Όταν λέμε φοιτητική καθημερινότητα περιλαμβάνουμε ένα σύνολο πραγμάτων. Από τα προβλήματα που αφορούσαν τα αναλώσιμα στα εργαστήρια, την πρόσβαση και την ποιότητα στις λέσχες σίτισης, το θέμα της στέγασης και των εστιών μέχρι και τις γενικότερες προβληματικές που έχουν να κάνουν με τον ρόλο του πανεπιστημίου, των καθηγητών, αλλά και των ιδίων των φοιτητριών μέσα σ' αυτό. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η γενικότερη αντίληψη του αναρχικού χώρου –που κυριαρχούσε(;)– ήταν στην πλειοψηφία της εχθρική προς το σύνολο των πανεπιστημιακών ζητημάτων, χωρίς να κάνει διακρίσεις μεταξύ των εσωτερικών αντιθέσεων που υφίστανται. Σε συνδυασμό με ιδεολογικές αγκιστρώσεις, όπως της μη παρέμβασης σε εργατικούς αγώνες, έστρεφε τον φοιτητικό κόσμο του ευρύτερου χώρου μας σε άλλες θεματικές ασύνδετες κατά βάση με το πανεπιστήμιο και την καθημερινότητά του. Αλληλεγγύη σε φυλακισμένους συντρόφους, σε

μετανάστες κ.λπ.

Επίσης μας ενδιέφερε η συμμετοχή στα κινήματα που ξεσπούσαν στο εργοστάσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης γιατί συνήθως ο χώρος μας είτε τα υποτιμά ως μικροαστικά ή μερικά είτε δεν θεωρεί αρκετά αδιαμεσολάβητες τις διαδικασίες και το περιεχόμενό τους. Για εμάς, **δεν υπάρχει «καθαρός» κοινωνικός αγώνας**. Αναγκαστικά, μπλεκόμαστε με υποκείμενα που δεν γνωρίζουμε ούτε τις πολιτικές τους ταυτότητες ούτε τις απόψεις τους. Είμαστε εκεί και προσπαθούμε να θέσουμε τα δικά μας ζητήματα, να υπερασπιστούμε τα συμφέροντά μας, να δώσουμε ένα πιο ριζοσπαστικό περιεχόμενο. Θέλουμε ο φοιτητικός αγώνας να ξεπεράσει τα όριά του ώστε να πάψει να είναι φοιτητικός. Δυστυχώς, δεν πρόκειται να το κάνει κάποιος άλλος για εμάς. Δεν έχουμε κάποιο φετίχ με τις διαδικασίες του φοιτητικού κινήματος, τις κρίνουμε σημαντικές στον βαθμό που καθορίζουν το περιεχόμενο του αγώνα και στον βαθμό που μας φέρνουν κοντά με άλλους αγωνιζόμενους ανθρώπους. Όπως έχουν πει και κάποιοι παλιότερα: «ο αγώνας κρίνεται μέσα σ' αυτές τις διαδικασίες όσο προσπαθούμε να τις αλλάξουμε, έξω κι ανεξάρτητα από αυτές όσο δεν επηρεάζουν καθόλου τη δράση μας, ενάντια σ' αυτές όταν μας εμποδίζουν να καταλάβουμε τους δρόμους».³

Αποτέλεσμα αυτών των ελλείψεων ήταν η ανάγκη κάποιου κόσμου να δημιουργήσει και να προσεγγίσει νέα σχήματα που θα μπορούσαν από τη μια να αποπειραθούν να δώσουν απαντήσεις στα ζητήματα της ικανοποίησης των αναγκών μας, ενσωματώνοντας την ίδια στιγμή όμως την πολιτική αυτοοργάνωσης που κουβαλού-

σαν, δηλαδή των οριζόντιων διαδικασιών, της αποχής από εκλογικές διαδικασίες και ευρύτερα από λογικές εκπροσώπησης. Σχήματα που θα επέλεγαν να λάβουν μέρος στη φοιτητική καθημερινότητα, με στόχο να επηρεάσουν και να οξύνουν τις δημιουργημένες αντιθέσεις. Να δημιουργήσουν σχέσεις που θα ξέφευγαν από τα σκληρά πλαίσια της σχολής όπου οι σχέσεις των φοιτητών περιστρέφονταν γύρω από τα μαθήματα.

Χρησιμοποιήσαμε παραδοσιακά και γνωστά εργαλεία όπως αυτά των γενικών φοιτητικών συνελεύσεων αλλά πειραματιστήκαμε και με νέα, είτε αυτά ήταν κοινές συνελεύσεις μεταξύ εργαζομένων και φοιτητών μέσα στα ιδρύματα είτε συνελεύσεις με θεματικές όπως το κόστος φοίτησης κ.λπ. Σίγουρα η αλλαγή κουλτούρας ζωής στις σχολές και η οικειοποίηση του πανεπιστημίου περνούσε και μέσα από τη διεξαγωγή εκδηλώσεων, κινηματογραφικών προβολών κ.λπ.

Φυσικά ο πειραματισμός με νέα εργαλεία και τρόπους αγώνα δεν απαλλάσσει τον κόσμο από τις προβληματικές που αντιμετωπίζουν στο σύνολο τους οι ομάδες που έχουν δράση μέσα στο πανεπιστήμιο. Από τις πιο σημαντικές είναι οι εσωτερικές ανακατατάξεις και η αδυναμία μακροχρόνιας ζύμωσης και θεωρητικής εξέλιξης λόγω του περιορισμένου χρόνου στον οποίο δρα μια ομάδα, είτε σε πλαίσιο εξαμήνων είτε λόγω αποχωρήσεων ατόμων λόγω πτυχίου. Επίσης, η σε βάθος χρόνου αδυναμία σταθερής παρέμβασης και η «δουλειά μυρμηγκιού» (μοιράσματα, δημιουργία σχέσεων) που είναι απαραίτητη ενάλλαξε σε κάθε εξάμηνο και έτος τη δυναμική των σχημάτων τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά (περιφέρεια σχήματος). Δεν είναι τυχαίο ότι πλέον από τα σχήματα που υπέγραψαν και εξέδωσαν το βιβλίο *Από την άμωπη στην*

3. Από το βιβλίο: *Φοιτητικές Καταλήψεις - Απεργία Δασκάλων (2006-2007). Μια συνάντηση που (δεν) έγινε.*

παλίρροια και πάλι πίσω μόνο ένα συνεχίζει να υπάρχει. Το Αυτόνομο Σχήμα ΦΜΣ.

Στο σήμερα τώρα, κοιτώντας το φοιτητικό κίνημα που αναπτύχθηκε πρόσφατα βλέπουμε κάτι πρωτόγνωρο. Μια διαφορετική εκδοχή του σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Και κάτι σπάνιο, να είναι το κέντρο της προσοχής και της κινηματικής πόλωσης η Θεσσαλονίκη. Δεν θα μιλήσουμε γι' αυτό καθώς δεν γνωρίζουμε με σαφείς λεπτομέρειες το πώς και τι έγινε. Σίγουρα έχει μια σημασία και προτρέπουμε τις συντρόφισσες και τους συντρόφους να συλλογιστούν σοβαρά και να επεξεργαστούν το κίνημα του προηγούμενου διαστήματος, τις διαδικασίες του, το φοιτητικό υποκείμενο που συμμετείχε, την ιδιαιτερότητα της πανεπιστημιούπολης μέσα στο κέντρο της πόλης κ.λπ. Αυτή η εμπειρία πρέπει να καταγραφεί όχι μόνο επειδή είναι κάτι πρωτοφανές –αν ισχύει– οι φοιτητικοί σύλλογοι να έχουν πιο δικό μας περιεχόμενο αλλά και επειδή έτσι αφήνεται μια παρακαταθήκη και ανοίγει μια κουβέντα στο εσωτερικό μας.

Σε ό,τι αφορά εμάς, πιστεύουμε ότι είναι μια καλή στιγμή προκειμένου να τεθούν κάποια χαρακτηριστικά ενός πιο **κινηματικού πόλου** στα πανεπιστήμια, ικανού να δημιουργεί τα δικά του γεγονότα, να θέτει τις δικές του λογικές προς την κατεύθυνση του ξεπεράσματος του διαχωρισμού μεταξύ διαφορετικών κομματιών του πανεπιστημίου και των διαφοροποιήσεων μεταξύ σχολών. Συλλογικοτήτων που θα παίρνουν πρωτοβουλίες μέσα στα κινήματα που ξεσπούν με στόχο την υπέρβαση των ορίων τους αλλά θα κάνουν απόπειρες δημιουργίας αυτόνομων αγώνων πάνω στις ανάγκες και τις επιθυμίες ακόμα και όταν οι συνελύσεις δεν βγαίνουν ή κυριαρχεί κινηματική άμπωτη. Συλλογικοτήτων που θα επεξεργάζονται συλλογικά μια συνε-

κτική αλλά μη δογματική θεωρία, επεξεργασία και πρακτική ικανή να δημιουργεί γεγονότα και καταστάσεις και να ξεπερνάει τη συντεχνιακή, διαχειριστική λογική της αριστεράς του κεφαλαίου. Μια προσπάθεια ψηλάφησης μιας **κινηματικής δημόσιας σφαίρας** συνάντησης, συζήτησης, διερεύνησης διαφορετικών πολιτικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών.

Συνήθως, η έλλειψη αυτού που περιγράφουμε εμφανίζεται και εντείνεται σε κινήματα που κυριαρχούνται από την αριστερά. Τότε είναι που αντιλαμβανόμαστε τη σαφή απουσία μας από τη μορφή και το περιεχόμενο του αγώνα αλλά και την αδυναμία μας να παράξουμε κάτι νέο και διαφορετικό. Δεν εκφράζουμε μια άποψη αποχής από τους αγώνες όπως ξεσπούν σε κάθε σφαίρα της ζωής. Το αντίθετο, εκφράζουμε μια άποψη ενεργής συμμετοχής με διαφορετικούς όρους και τρόπους. Μια **πιο οργανωμένη ανταγωνιστική τάση** που θα προσπαθεί να αντιστρέψει πράγματα που θεωρούνται προτετελεσμένα, είτε αυτό είναι η γραφειοκρατία, τα πλαίσια της αστικής νομιμότητας, είτε η σιγή νεκροταφείου που είχε επιβληθεί πρόσφατα στις σχολές με τα μέτρα απαγόρευσης της κυκλοφορίας και των συναθροίσεων.

Πέρα από αναγκαίο είναι και εφικτό να αρχίζουν να συζητούνται διαδικασίες και δομές που ξεπερνάνε και σπάνε τη γνάλα της πανεπιστημιακής ζωής. Που θέτουν σε πρώτο πλάνο τις ανάγκες και τις επιθυμίες των μελών τους. Μια **διευρυμένη κοινότητα αγώνα** που αμφισβητεί και ξεπερνά τις παραδοσιακές μορφές οργάνωσης, που προσπαθεί να βρει υπαρκτές συνδέσεις με υποκείμενα του πανεπιστημίου και όχι στα πλαίσια πολιτικών σχέσεων. Που βλέπει το όριο της στην πόλη και όχι στο campus, που σχετίζει την αύξηση των ενοικίων με την έλλειψη εστιών, που εμπλέκεται με αγώ-

νες γύρω από την ποιότητα της περίθαλψης, που σαμποτάρει τα ακυρωτικά μηχανήματα των λεωφορείων, που ενισχύει τις αντιστάσεις στην έμφυλη καταπίεση, που θέτει όρια στις περιφράξεις του δημόσιου χώρου, που δημιουργεί κέντρα αγώνα μέσα στις καταλήψεις, που στήνει live και προβολές, που ανασυνθέτει μια διαφορετική ανταγωνιστική φιγούρα.

Δεν αναφερόμαστε σε μία και μοναδική συλλογικότητα αλλά σε μια διαρκή επικοινωνία, ανταλλαγή σκεπτικών και πρακτικών, συντροφικών σχέσεων που θα μπορούν να αποτυπώνονται και να εγγράφονται στη δημόσια σφαίρα όταν το απαιτεί η συγκυρία. **Αναφερόμαστε σε κάτι που να βρίσκεται σε συνεχή κίνηση, προβληματισμό και πειραματισμό.**

Κάποιοι που συμμετείχαν στη συγγραφή της μπροσούρας *Από την άμπωτη στην παλίρροια και πάλι πίσω* – Ιούνιος 2021